

innokaupungit

Datasta resilienssiä (DARE) - Suurten kaupunkien rooli datatalouden kasvun tukemisessa

Tilannekuvaraportti

Kevät 2026

Sisältö

1. Johdanto
2. Tilannekuvaraportin tausta
3. Katsaus suurimpiin kaupunkeihin
4. Tilannekuvaselvityksen tuloksia
5. Parhaat käytännöt
6. Yhteenveto ja johtopäätökset
7. Suositukset jatkoon

1. Johdanto

Datasta resilienssiä -tilannekuvaraportti kokoaa yhteen Suomen suurimpien kaupunkien, ns. kuutoskaupunkien, esimerkkejä siitä, miten dataa hyödynnetään päätöksenteossa, ennakkoinnissa, häiriötilanteiden hallinnassa ja datatalouden edistämisessä.

Tilannekuvaraportti tuo esiin sen, että datan hyödyntäminen on kaupungeissa jo monin paikoin vaikuttavaa ja tekninen osaaminen on kohdekaupungeissa hyvällä tasolla, mutta toimintatavoissa ja yhteistoiminnassa on edelleen kehittämistarpeita. Tilannekuvaraportti kokoaa yhteen myös kaupunkien hyviä toimintatapoja ja tunnistettuja kehittämiskohtia.

Raportin sisältö perustuu keväällä 2026 toteutettuun Datasta resilienssiä –valmisteluhankkeen tilannekuvakyselyyn, johon keräsimme vastaukset Helsingistä, Espoosta, Vantaalta, Tampereelta, Turusta ja Oulusta, kohdekaupunkien ohjaaviin dokumentteihin (kaupunkistrategiat, ohjelmat) sekä valmisteluhankkeen aikana järjestettyihin avoimiin webinaareihin.

2. Tilannekuvaraportin tausta

Datatalous on nopeasti kehittyvä talouden ja hallinnon murrosalue, jonka merkitys kasvaa kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Kaupungeilla on keskeinen rooli tukea datatalouden kasvua, sillä ne hallinnoivat ja hyödyntävät suuria määriä dataa sekä toimivat parhaillaan alustoina dataperustaisille innovaatioille ja liiketoiminnalle. Samalla datatalouden vahvistaminen on keskeinen väline kaupunkien resilienssin – eli kriisinkestävyys, sopeutumiskyvyn ja päätöksenteon ajantasaisuuden – parantamisessa.

Tällä hetkellä kaupunkien datatalouden kehittämistoimet ovat hajautuneita eikä yhteistä kansallista näkemystä kaupunkien roolista datatalouden ja resilienssin edistämisessä ole.

Tämä raportti on osa Suomen suurimpien kaupunkien yhteistä valmisteluhanketta, joka tähtää datataloutta ja resilienssiä edistävään yhteishankkeeseen. Valmisteluhanketta on rahoitettu Innokaupunkien vetovastuuhankkeiden valmisteluhausta (EAKR) sekä Oulun kaupungin kehittämisrahastosta.

innokaupungit

3. Katsaus suurimpiin kaupunkeihin

Euroopan unionin
osarahoittama

Katsaus suurimpiin kaupunkeihin

Tiedot ja dataan liittyvät poiminnot on kerätty kuuden suurimman kaupungin julkisista asiakirjoista ja esityksistä. Dokumentaatioissa käytetyt lähteet ovat nähtävissä raportin lopussa.

Kaupunki	Kaupunkistrategia	Datastrategia tai vastaava	Älykaupunkiohjelma	Elinkeino-ohjelma
Oulu	Pohjoisen Loiste 2035. Tiedolla johtaminen pohjaa luotettavuuteen: Ajantasainen tieto ja avoin viestintä lisäävät luottamusta ja parantavat päätöksentekoa. Strategiassa mainitaan datan hyödyntäminen Oulun kaupungin palveluissa ja omassa toiminnassa.	Keskeinen tavoite on tehdä datasta tehokkaasti hyödynnettävä resurssi koko kaupunkiorganisaatiossa. Strategia painottaa erityisesti tiedolla johtamista kaupungissa. Teknologisesti strategia puolestaan tähtää yhteisen data-alustan rakentamiseen. Oulu toimii eurooppalaisen data-space kehityksen kokeilu ympäristönä. Päivitystyö käynnissä keväällä 2026.	Smart City Oulu 2024 - 2028 -ohjelma pyrkii tekemään Oulusta kansainvälisesti tunnetun älykaupungin, jossa digitalisaatio, data, tekoäly ja kestävä kehitys tukevat asukkaiden hyvinvointia, yritystoimintaa ja kaupungin kilpailukykyä. Data on keskeisessä osassa esimerkiksi data-avaruuksien kehittämisessä, avoin data -konseptissa, tiedolla johtamisessa ja analysoinnissa.	Läpileikkaavana teemana tietoon perustuva edunvalvonta ja ennakointi: Päätöksenteko perustuu kerättyyn tietoon ja analyysiin. Datan avaaminen ja hyödyntäminen innovaatioympäristöissä: Mahdollistetaan kaupunkitilat ja kaupungin datat kokeilutoimintaan (= open data). Ennakointitiedon käyttö työvoiman ja osaamisen kehittämisessä. Vaikuttavuustietoja kerätään systemaattisesti ja analysoiden. Digitalisaatio ja tekoäly palveluiden kehittämisen välineenä.
Tampere	Tekemisen kaupunki 2035: Digitalisaatio mainitaan yhtenä toimintaa tukevana tekijänä: "Hyödynnämme digitalisaatiota kaikkien tamperelaisten hyväksi". Digitaalinen ja fyysinen kaupunki täydentävät toisiaan. Strateginen johtaminen perustuu tietoon: tavoitteet, tuloskortit ja dataan perustuvat suorituskyky mittarit ohjaavat toimintaa. Asiakas- ja asukasymmärrystä kehitetään tietoon perustuen.	Tavoitteet: 1. Tarjoamme kuntalaisille automaattiset ja ennakoivat palvelut datan avulla. 2. Parannamme elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä datan avulla 3. Johdamme kaupunkia ja lisäämme sen toiminnan tehokkuutta datan avulla.. Datan avulla on jo parannettu palveluiden kohdentamista ja ymmärrystä kaupunkilaisten tarpeista. Yrityksille suunnatut datapalvelut keskiössä. Lisäksi digivisio 2035 ja pormestariohjelma	Datatalous ja AI -ohjelma: Tarkoituksena on kiihdyttää dataan ja tekoälyyn pohjautuvan liiketoiminnan kasvua. Visio: Tampere on Suomen paras kaupunki realisoimaan konkreettisia hyötyjä datasta ja datataloudesta. Ohjelma keskittyy: Data- ja tekoälypohjaisen liiketoiminnan kasvattamiseen, kansainvälistymisen edistämiseen, datatalouden ekosysteemin vahvistamiseen.	Uuden edellä 2026–2030: Tiedolla johtaminen tunnistetaan kriittiseksi menestystekijäksi. Dataa hyödynnetään asiakasymmärryksen kasvattamiseen, palvelujen kehittämiseen ja ennakointityöhön. Kaupunkiseutu nähdään kestävä kehityksen data-alustana ja kokeilu ympäristönä. Kokeilualustat tarjoavat dataa yrityksille. Digitalisaatio ja tekoäly ovat keskeinen osa uudistamista ja ne tunnistetaan merkittäväksi muutostekijäksi.

Katsaus suurimpiin kaupunkeihin

Kaupunki	Kaupunkistrategia	Datastrategia tai vastaava	Älykaupunkiohjelma	Elinkeino-ohjelma
Turku	Turun kasvun tarina 2040-luvulle: Strategiassa tiedolla johtaminen on yksi kymmenestä keskeisestä toimintaperiaatteesta. Strategiassa todetaan päätösten perustuvan tietoon ja dataan. Strategiassa avataan tiedolla johtamista seuraavasti: Tiedolla johtaminen perustuu luotettavaan, ajantasaiseen ja helposti hyödynnettävään tietoon. Kaupungin tietoperusteista johtamista halutaan vahvistaa. Dataa hyödynnetään myös palveluverkkosuunnittelussa.	Tiedolla johtaminen: Tiedolla johtaminen perustuu luotettavaan, ajantasaiseen ja hyödynnettävään tietoon sekä sen avoimeen jakamiseen. Tarkoituksena yhtenäinen ja ajantasainen tilannekuva päätöksenteolle. Tavoitteena on kehittää palveluja asukas- ja asiakaslähtöisesti. Digitalisaation ja tekoälyn mahdollisuuksia hyödynnetään osana tätä kokonaisuutta.	Hankkeita: Älykäs kaupunkikehittäminen digitaalisten kaksoismallien pohjalta (päättynyt 30.4.2024). CAIDX – Clinical AI-Based Diagnostics (1.1.2023 – 31.12.2025)	Pormestariohjelma 2025 – 2029: Kaupunkia johdetaan tiedolla ja vaikutusten arviointi toteutetaan datan pohjalta. Tiedolla johtaminen koskee myös sosiaalista kehitystä ja aluekehitystä, esimerkiksi ”koulusegregaatiota vähennetään tiedolla johtaen”. Turku ”valmistautuu hyödyntämään tekoälyn mahdollisuuksia”.
Helsinki	Johtamisen laatua kehitetään jatkuvasti tietoon pohjautuen. Datan hyödyntäminen konkreettisesti palveluiden kohdentamisessa tarveperusteisesti eri alueille ja rahoituksen kohdentaminen tutkimusperusteiseen laskentamalliin nojaten. Digitalisaation ja tekoälyn rooli osana modernia kaupunkia korostuu: Helsinki tavoittelee edelläkävijyyttä tekoälyn eettisessä hyödyntämisessä. Riskinäkökulma huomioitu: Varmistetaan toimintavarma ja luotettava digitaalinen palveluympäristö.	Data-strategian tavoitteena on dataa ja analytiikkaa hyödyntämällä tuottaa kaupunkilaisille yksilöllisiä ja kohdennettuja palveluita ennakoivasti. Data-analytiikka mahdollistaa tiedolla johtamisen ja kaupunki pyrkii tekemään paremmin informoituja päätöksiä sekä jakamaan dataa kaupungin, valtion ja muiden toimijoiden kesken. Helsinki haluaa olla julkisen sektorin edelläkävijä datan hyödyntämisessä. Yksi tavoitteista on kaupungin toiminnan ja resurssien optimointi datan avulla sekä elinkeinoelämän vilkastuttaminen ja ulkopuolisten resurssien hyödyntäminen dataa jakamalla.	Digitaalinen Helsinki perustuen dataan, tekoölyyn ja palvelujen digitalisointiin. Tulevaisuuden digitaalinen Helsinki: Asiakaslähtöiset digitaaliset palvelut, tuottavuus ja tiedolla johtaminen, ihmiskeskeinen data. HEDEKO-hanke kehittää kaupungin dataekosysteemiä monimutkaisten ilmiöiden ratkaisuisa. Kokeilut keskiössä.	Helsingin kaupunkistrategia ja edellinen elinkeino-ohjelma 2022 – 2025: Tiedolla johtaminen Helsingin työllisyyspalveluissa tavoitteena kohdentaa palvelut paremmin. Matkailu ja tapahtumat –toimialaa johdetaan ja kehitetään aikaisempaa enemmän tietoon perustuen. Painopisteiden seurannassa tietopohja ja mittarit. Data innovaatio- ja kokeilualustoilla: ympäristöt, joissa yritykset voivat testata, pilotoida ja kehittää ratkaisuja.

Katsaus suurimpiin kaupunkeihin

Kaupunki	Kaupunkistrategia	Datastrategia tai vastaava	Älykaupunkiohjelma	Elinkeino-ohjelma
Espoo	Espoo-tarina 2025 – 2029: Johtaminen ja päätöksenteko perustuvat tietoon, analytiikkaan ja yhteiseen tilannekuvaan. Dataa hyödynnetään palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä esimerkiksi työllisyyspalveluissa. Teknologiaa otetaan käyttöön tehokkuuden parantamiseksi.	Digiagenda: Kaupungin palveluiden digitalisointi, uuden teknologian hyödyntäminen ja uusien toimintatapojen käyttöönotto. Tavoitteena parempi kustannustehokkuus kaupungin palveluihin ja hallintoon sekä sujuvampien palveluiden luonti asukkaille ja sidosryhmille. Digiagendan kokeiluilla tunnistetaan uusia digitaalisia palveluita asiakkaille ja henkilökunnalle.	Digiagenda 3.0: Tavoitteena palvelujen ja toimintojen uudistaminen, sujuva digitaalinen asiointipalvelu, digitaalisen yhdenvertaisuuden edistäminen ja digiosaaminen, sujuvan palvelupolun turvaaminen kaupungin ja hyvinvointialueen välillä sekä tehokas työskentely digitaalisilla työvälineillä.	Elinkeino-ohjelmaa toteutetaan poikkihallinnollisten kehitysohjelmien kautta. Yritysten ja yrittäjyyden Espoo: yritystoiminnan kehittäminen tiedon, analysoinnin ja ennakkoinnin avulla. Tekoälyavusteisten palvelujen kehittäminen. Työllisyyspalveluiden kehittäminen datan avulla. Datakyvykkyyden kehittäminen perustuu kokeiluihin yhdessä yritysten kanssa.
Vantaa	Tietopohjaisuus on asetettu yhdeksi kaupungin neljästä menestystekijästä. Päätökset tehdään tietoon ja tutkimukseen perustuen. Jokaiselle tavoitteelle laaditaan dataan pohjautuvat mittarit. Kaupunkistrategiassa korostuu myös tulevaisuuden ennakointi sekä digitalisuuden, automaation ja tekoälyn hyödyntäminen.	Kaupungin datataloutta kehitetään kokeilutoiminnan kautta: Matalan riskin oppimisympäristö datan hyödyntämiselle aidossa kaupunkiympäristössä. Kokeile Vantaalla! –toiminta: Uusien tuotteiden ja palveluiden testaus- ja kokeilumahdollisuuksien kehittäminen.	Datakyvykyys syntyy kokeilemalla. Kokeilut datatalouden oppimisympäristönä: Kokeile Vantaalla –toiminta yrityksille tuottaa dataa ja käytännön oppeja.	Kasvu- ja elinkeino-ohjelma 2022 – 2025: Yritykset teknologian aktiivisina hyödyntäjinä – kehittämisprojektit pk-yritysten kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Tavoitteena saada nykyistä parempaa ennakkointitietoa tulevaisuudesta. Kehitetään dataa hyödyntäviä innovaatioalustoja.

4. Tilannekuvaselvityksen tuloksia

Selvityksessä nostetaan esiin ja korostetaan seuraavia näkökulmia:

1. Keskeiset havainnot datan hyödyntämisestä
2. Datakyvykkyys on hyvässä kehitysvaiheessa
3. Datatalouden seuraava vaihe vaatii yhteistyötä

Keskeiset havainnot datan hyödyntämisestä

Data on vakiinnuttanut asemansa erityisesti strategisen ja taloudellisen päätöksenteon tukena.

- Dataa hyödynnetään systemaattisimmin talous- ja resurssiohjauksessa sekä strategisessa johtamisessa.
- Myös operatiivinen johtaminen ja palvelujen kehittäminen hyödyntävät dataa laajasti.

Datan suurin lisäarvo syntyy ennakkoinnissa ja päätöksenteon laadun parantamisessa.

- Kaupungeissa tunnistettiin useita käytännön esimerkkejä, joissa data on parantanut päätöksentekoa.
- Datan avulla ennakoidaan palvelutarpeita, väestömuutoksia, osaamistarpeita sekä yritysten kehitystä.

Resilienssin näkökulma on vielä kehittymässä.

- Dataa hyödynnetään häiriötilanteissa (case esim. koronapandemian hallinta), mutta jatkuva tilannekuva ja ennakoiva resilienssijohtaminen eivät vielä ole samalla tasolla kuin muu tiedolla johtaminen.

Datakyvykkyys on hyvässä kehitysvaiheessa

Kuutoskaupunkien datakyvykkyys on siirtynyt kokeiluista systemaattiseen kehittämiseen.

- Valtaosa arvioi olevansa vaiheessa, jossa datakyvykkyys rakentuu jo organisaatiotasoisesti.
- Hajanaisia yksittäisiä ratkaisuja ei enää pidetty tyypillisenä toimintamallina.

Perusrakenteet ovat pitkälti olemassa. Kaupungeissa löytyy jo esimerkiksi

- Keskitettyjä tietovarastoja
- Tiedolla johtamisen malleja
- Teaaliaikaisia tilannekuvaratkaisuja
- Datan jakamisen käytäntöjä.

Seuraava kehityskaskel korostaa toiminta- ja hallintamalleja

- Kaupunkien arvioiden mukaan tekninen valmius datan jakamiseen on jo melko hyvä.
- Haasteet liittyvät enemmän yhteisiin toimintamalleihin, datan omistajuuteen, hallintamalleihin ja sopimuksiin.

Datatalouden seuraava vaihe vaatii yhteistyötä

Kaupungit mahdollistavat datataloutta jo monipuolisesti. Vahvimpia toimintamalleja ovat:

- Avoin data
- Kokeilu- ja pilotointiympäristöt
- TKI-toiminnan tukeminen
- Testausympäristöt.

Varsinaiset datatalouden liiketoimintavaikutukset ovat vielä alkuvaiheessa.

- Datan hyödyntäminen ei vielä laajasti näy uusina liiketoimintamalleina tai yritysekosysteemeinä. Potentiaalia on enemmän kuin tähän asti saavutettuja vaikutuksia.

Suurimmat esteet eivät ole teknisiä. Kyselyssä korostuivat erityisesti

- Juridiset tulkinnat
- Resurssit
- Toimintakulttuuri
- Tatan jakamiseen liittyvät käytännöt.
- Teknologia arvioitiin selvästi pienemmäksi esteeksi kuin organisaatioiden toimintatavat.

5. Parhaat käytännöt

Oulu

Data-avaruudet ja digitaaliset kaksoiset resilienssin rakentajina

- Käytännön pilotit: vesihuolto (Oulu Water TestBed – testiympäristö), Oulun satama (digitaalinen kaksonen, reaaliaikainen tilannekuva) ja kaupunkidata
- Data tukee turvallisuutta, ennakointia ja teollista kilpailukykyä
- Oulun uudessa datastrategiassa ja Citizen City kehittämishankkeessa pyritään saamaan kaupungin tuottama data kansalaisten käyttöön heille lisäarvoa tuottavasti
- Oulu toimii eurooppalaisen dataspace kehityksen kokeilu ympäristönä
- Oulu kehittää data-avaruuksia osana Oulun innovaatioallianssiyhteistyötä. Data-avaruudet-kärkiohjelmasta vastaa VTT

Tampere

Datatalous ja AI-ohjelma (BusinessTampere)

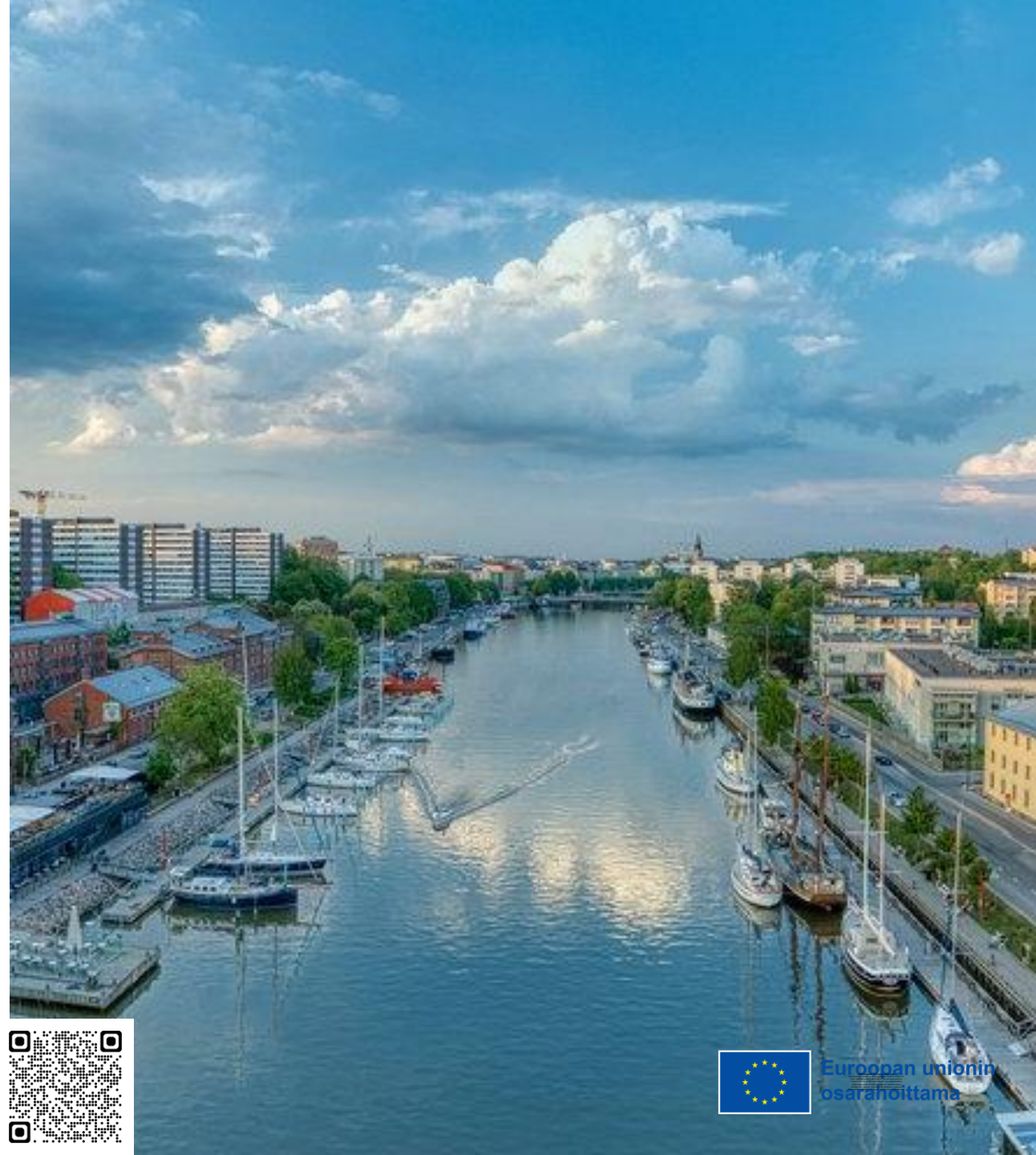
- Tavoitteena kiihdyttää dataan ja tekoälyyn pohjautuvan liiketoiminnan kasvua
- Viisi painopistettä: TKI, liiketoimintaympäristö, kasvu, kansainvälistyminen, työkalut ja yhteistyö.
- Yrityksille suunnatut datapalvelut keskiössä
- Datan hyödyntäminen ennakkoinnissa, AI-ratkaisuissa ja palveluissa
- Useita käytännön caseja (yrittäjien älykäs palvelunohjaus, tekoälypohjainen perustamisneuvonta)
- Työn alla ”yksi luukku” eli osoite, josta löytyy kaikki yritysten digitaaliset palvelut

Turku

Yhteinen tilannekuva tiedolla johtamisen tueksi

- Kvartaaleittain päivittyvä ”*Muutoksen tuulet*” -toimintaympäristökatsaus
- Tavoitteena on, että johto saa olennaiset havainnot ajoissa ja päätöksenteko perustuu samaan tilannekuvaan
- Sisältää keskeiset ydinluvut ja kehityssuunnat (väestö, elinvoima, asuminen, matkailu)
- Visuaalisia graafeja ppt-muodossa
- Julkaisun yhteydessä sisäinen webinaari koko organisaatiolle tukemaan tiedon hyödyntämistä

Espoo

Vaikuttavuudella johtaminen muuttuvassa toimintaympäristössä

- Espoo kehittää tiedolla ja datalla johdettua älykästä kaupunkia
- Fokus vaikuttavuudella johtamisessa, ei vain raportoinnissa
- Systeemiajattelu auttaa ymmärtämään syy-seuraussuhteet
- Datan hallintamalli (Datapelikirja) ja Data Hub tukevat päätöksentekoa
- Case: Raideliikenteen vaikutusten tunnistaminen ja tiedon hyödyntäminen kaupunkisuunnittelussa
- Data tukee ennakointia, strategian toteuttamista ja resurssien kohdentamista
- Vaikuttavuuden arvioinnin koulutusohjelma tarjolla kaupungin työntekijöille

Helsinki

Dataekosysteemien kehittäminen yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisuun

- HEDEKO-hanke kehittää kaupungin dataekosysteemiä monimutkaisten ilmiöiden ratkaisuihin (työllisyys, eri ikäryhmien liikkuminen, hyvinvointi)
- Datan jakaminen kaupungin, valtion ja muiden toimijoiden kesken, esim. käynnissä oleva Kelan ja kaupungin välinen työdataekosysteemikokeilu
- Kokeilut keskiössä: opitaan tekemällä, ei vain suunnittelemalla
- Tuloksena uusia toimintamalleja ja johtamisen käytäntöjä
- Tavoitteena pysyvä tapa ratkoa ilmiöpohjaisia haasteita datan avulla

Vantaa

Kokeilut datatalouden oppimisympäristönä

- Kokeile Vantaalla -toiminta yrityksille aidossa kaupunkiympäristössä
- Palvelulupaus kokeilua ehdottaville yrityksille: 48 tunnin sisällä vastaus
- Lyhyet, matalan riskin kokeilut (3–6 kk), yritysten omakustanteisia
- Ei suoraa hankintalupausta → fokus oppimisessa, kehityksessä ja refenssin saamisessa
- Kokeilut tuottavat dataa, palautetta ja käytännön oppeja
- Datatalouden kyvykkyys syntyy tekemällä ja kokeilemalla
- Kaupunkistrategiasta johdetut kokeilutoiminnan painopisteet

6. Yhteenveto ja johtopäätökset

Käsitteet

Yhteisillä tietomalleilla tarkoitetaan kaupunkien yhteisesti määrittelemiä käsitteitä, tietorakenteita ja kuvauksia, joiden avulla eri kaupunkien ja järjestelmien tuottamaa dataa voidaan ymmärtää ja hyödyntää yhdenmukaisesti. Ne luovat perustan datan yhteentoimivuudelle ja helpottavat tiedon yhdistämistä ja vertailua kaupunkien välillä.

Data-avaruuksilla tarkoitetaan teknisten ratkaisujen, yhteisten pelisääntöjen ja hallintamallien muodostamia toimintaympäristöjä, joissa eri organisaatiot voivat jakaa ja hyödyntää dataa turvallisesti, hallitusti ja yhteentoimivasti. Data-avaruus ei tarkoita yhtä keskitettyä tietovarastoa, vaan data voi säilyä sen haltijoiden hallinnassa ja sitä jaetaan sovittujen käyttöoikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.

Kuutoskaupunkeja yhdistävät tekijät

Tiedolla johtaminen strategisena toimintamallina

Kaikissa kuutoskaupungeissa päätöksentekoa pyritään tukemaan datalla. Dataa käytetään erityisesti:

- Strategisessa johtamisessa
- Resurssien kohdentamisessa
- Palveluiden kehittämisessä
- Ennakoinnissa
- Vaikutusten arvioinnissa

Digitalisaatio ja tekoäly nähdään kehityksen mahdollistajina

Kaikkien kuutoskaupunkien strategioissa ja kehitysohjelmissa korostuu:

- Digitalisaatio
- Tekoälyn hyödyntäminen
- Datan tehokkaampi käyttö
- Palveluiden uudistaminen teknologian avulla

Kuutoskaupunkeja yhdistävät tekijät

Datakyvykkyyden perusrakenteet ja yhteistyö yritysten kanssa

Kaupunkien tekninen valmius on yleisesti hyvällä tasolla. Kaupungeilla on jo käytössä esimerkiksi:

- Tietovarastoja ja tiedolla johtamisen malleja
- Datan jakamisen käytäntöjä
- Tilannekuvaratkaisuja

Kaupungit pyrkivät tukemaan:

- Innovaatioita
- TKI-toimintaa
- Kokeilu- ja pilotointiympäristöjä datan ympärillä

Samat kehittämishaasteet

Kuutoskaupunkien yhteiset haasteet liittyvät enemmän toimintamalleihin kuin teknologiaan:

- Datan omistajuus
- Tietojen jakaminen
- Sopimus- ja hallintamallit
- Juridiset tulkinnat
- Resurssit
- Organisaatiokulttuuri

Johtopäätökset

1. Datakyvykkyys osaksi kaupunkien johtamista

- Tiedolla johtaminen on vakiintunut strategisen ja operatiivisen johtamisen tueksi.
- Dataa hyödynnetään erityisesti päätöksenteossa, palvelujen kehittämisessä ja ennakkoinnissa.
- Kaupunkien tekninen ja organisatorinen datakyvykkyys on hyvällä tasolla.

2. Yhteiset toimintamallit

- Teknologia ei ole enää suurin kehittämishaaste.
- Tarvitaan yhteisiä toimintamalleja, tietomalleja ja data-avaruuksia.*
- Yhteinen tilannekuva mahdollistaa paremman ennakkoinnin ja päätöksenteon.

3. Data resilienssin ja kilpailukyvyn vahvistajana

- Kaupungit toimivat datatalouden kehitysalustoina.
- Data luo uusia mahdollisuuksia yrityksille, innovaatioille ja TKI-yhteistyölle.
- Resilienssi ja datatalous tukevat toisiaan.

Johtopäätökset

Kuutoskaupungit ovat hyvin samalla tasolla datan hyödyntämisen perusvalmiuksissa ja tiedolla johtamisessa. Eroavaisuudet eivät liity tekniseen kyvykkyyteen vaan siihen, mihin tarkoitukseen dataa ensisijaisesti hyödynnetään. Kaupunkien painopisteet datan hyödyntämisessä ja kehittämisessä on esitetty tiivistetysti viereisessä taulukossa.

Selvityksen myötä on tunnistettu, että näiden vahvuuksien yhdistäminen voisi muodostaa koko kuutoskaupunkiverkoston yhteisen datatalouden toimintamallin.

Kaupunki	Painopiste
Oulu	Data-avaruudet, digitaaliset kaksoiset, resilienssi
Tampere	Datatalous, liiketoiminnan kasvu ja tekoäly
Turku	Yhteinen tilannekuva ja ennakointi
Helsinki	Dataekosysteemit ja ilmiöpohjainen yhteistyö
Espoo	Vaikuttavuudella johtaminen
Vantaa	Kokeilut ja pilotointiympäristöt

7. Suositukset jatkoon

Suosituks

1. Rakennetaan yhteinen kaupunkien datatalouden toimintamalli

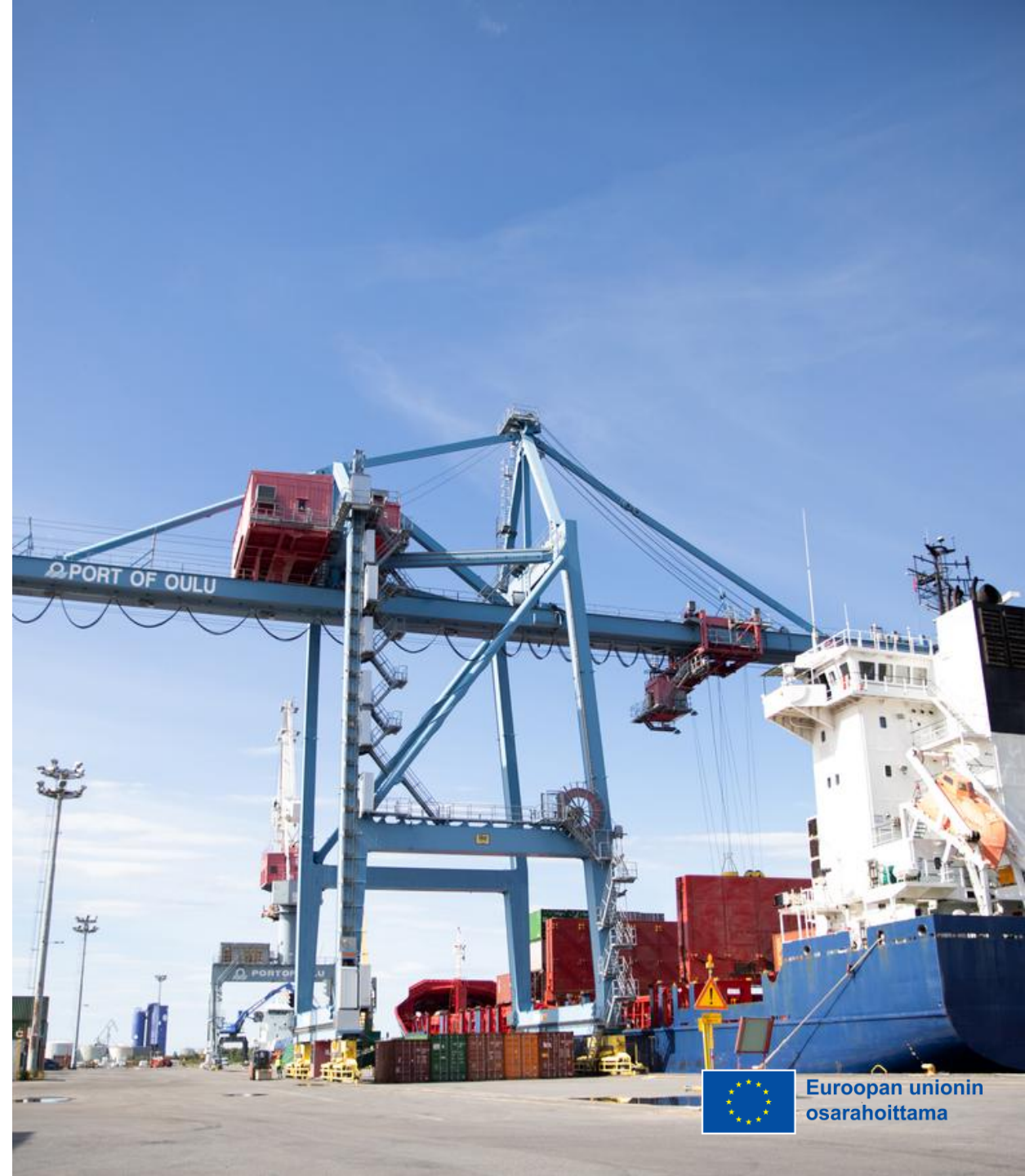
- Kuutoskaupunkien kannattaa kehittää yhteisiä tietomalleja, data-avaruuksia ja toimintaperiaatteita, jotka mahdollistavat turvallisen tiedon jakamisen, yhteentoimivuuden ja tehokkaamman yhteistyön.

2. Siirrytään ennakoivaan resilienssijohtamiseen

- Datan hyödyntämisen painopiste tulisi siirtää raportoinnista reaaliaikaiseen tilannekuvaan, ennakointiin ja vaikuttavuuden arviointiin hyödyntäen myös tekoälyä ja digitaalisia kaksosia.

3. Rakennetaan datatalouden yhteinen innovaatioekosysteemi

- Kaupungeilla on mahdollisuus toimia yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja julkisen sektorin yhteisinä kehitysalustoina, joissa avoin data, kokeiluympäristöt ja TKI-yhteistyö vauhdittavat uusia palveluja, liiketoimintaa ja kestävä kasvua.

Loppusanat

Kuutoskaupungeissa on saavutettu vaihe, jossa datan hyödyntämisen perusedellytykset ovat pääosin olemassa. Seuraava kehitysvaihe ei rakennu enää ensisijaisesti uusien teknologioiden varaan, vaan **yhteisten data-avaruuksien, yhteentoimivien toimintamallien, ennakoivan tilannekuvan sekä datatalouden ympärille syntyvien yritysekosysteemien kehittämiseen.**

Lähteet

Oulun kaupunki. 2026. Oulun kaupunkistrategia. <https://www.ouka.fi/oulun-kaupunkistrategia>

Oulun kaupunki. 2025. Oulun elinkeino-ohjelma 2030 (kaupunginhallitus 3.2.2025 § 30). <https://www.ouka.fi/media/13482/download>

Oulun kaupunki. 2024. Smart City Oulu 2024-2028. <https://oulu.com/en/smartcityoulu/>

Tampereen kaupunki. 2026. Tampereen strategia. <https://www.tampere.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tampereen-strategia>.

BusinessTampere. 2026. Rohkeasti uudistuva, fiksusti kasvava. <https://business tampere.com/tampereen-kaupunkiseudun-elinkeinostrategia/>

Business Tampere Data: <https://business tampere.com/data/>

Turku.fi. 2026. Turun uusi kaupunkistrategia on Turun kasvun tarina 2040-luvulle. <https://www.turku.fi/ajankohtaista/turun-uusi-kaupunkistrategia-turun-kasvun-tarina-2040-luvulle>

Turku.fi. 2025. Pormestariohjelma 2025 – 2029. <https://www.turku.fi/hallinto-ja-paatoksenteko/pormestariohjelma-2025-2029>

BusinessTurku. Hankkeet. <https://business turku.fi/hankkeet/>

Lähteet

Hel.fi. Elinkeinot ja innovaatiot. <https://kestavyys.hel.fi/elinkeinot-ja-innovaatiot/>

Hel.fi. Helsingin kaupungin strategia 2025 – 2029. <https://www.hel.fi/fi/paatoksenteko-ja-hallinto/strategia-ja-talous/strategia>

Hel.fi. Helsingin kaupungin elinkeinopolitiikan painopisteet 2022 – 2025.

https://www.hel.fi/static/kanslia/elo/helsingin_kaupungin-elinkeinopolitiikan_painopisteet_A4_final_saavutettava.pdf

Espoo.fi. 2025. Espoo-tarina. <https://www.espoo.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/espoo-tarina>

Vantaa.fi. 2026. Tulevaisuus asuu Vantaalla. <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/talous-ja-strategia/tulevaisuus-asuu-vantaalla-strategia>

Datasta Resilienssiä –webinaarisarja 20.3.2026 Oulu ja Espoo. <https://www.youtube.com/watch?v=bL1ku5nURhc>

Datasta Resilienssiä –webinaarisarja 14.4.2026 Helsinki ja Tampere. <https://www.youtube.com/watch?v=NkooUJ0pqtU>

Datasta Resilienssiä –webinaarisarja 5.5.2026 Turku ja Vantaa. <https://www.youtube.com/watch?v=XKmo0KJPX3I>

Datasta Resilienssiä – valmisteluhankkeen tilannekuvakysely, kevät 2026

Kuvien lähteet

Oulun kaupunki, Pasi Rytinki

Oulun kaupunki, Sanna Krook

Tampereen kaupunki

Turun kaupunki. Keväinen aurajoki. Mika Kurkilahti.

Helsinki Partners, 2019 Kuvatoimisto

Espoon kaupunki

Vantaan kaupunki